

Gier om denne Møllevangs Aflysning for et mindre Beløb, og da vare alle Bedkommende enige i, at det var et Gode, om den blev ophævet. Nu har rigtignok Aarhus Repræsentantskab villet benytte Leiligheden til om muligt ogsaa at faae en Fordeel ved at kræve Betaling for, at den nu bestemte lave Tært bortfaldt, men jeg anseer det for aldeles klart, at den kongelige Resolution, der bestemmer denne lave Tært, henfører den til Mølletrangen og betinges af denne, saa at man ikke vil komme nogen Vel med denne Paastand, hvortil kommer, at, ligesom Malingen i Aarhus ingenlunde for Dieblicket bestrides alene ved denne Mølle, saaledes ønsker en Deel af Beboerne, navnlig Bagerne, at være frie for denne Tært, uanset den lave Betaling, thi der er nok sat en Betaling, men det er ikke sagt, naar Bedkommende skal have Kornet formalet, og saaledes kommer der til at hvile et meget betydeligt Tryk paa de næringsdrivende Borgere, som daglig skulle have malet betydelige Quantiteter. Disse ere ikke kjente med Mølletrangen og Mænd, der kjende Byen nøie, have sagt mig, at de med en stilltende Indvigelser af Mølleren føre deres Sæd til Maling paa Landet, hvor de ere sikke paa prompte at faae det formalet, da det ikke kommer saameget an paa et Par Skilling mere eller mindre for Tønden, naar de kun ere sikke paa en prompt Maling. Ligesom det andet Thing, hvori der sidde Mænd, der meget nøie kjende disse aarhusiske Forhold og som navnlig en boe nær ved Byen, Intet har fundet at erindre ved dette Lovforslag, saaledes forekommer det mig ogsaa, at en Forbydelse i disse Undersøgelser, om det er gavnligt eller ikke gavnligt, og om den afholdte Understjønnsforretning har tilkjendt formeget eller forlidt, her ikke kan føre til noget Resultat. Det foreskommer mig, at, naar den Vel, der foreslås til at afgjøre Erstatningen paa, er den eneste retlige og lovlige efter dansk Lov og Ret, saa maa alle Undersøgelser om Gavnligheden eller Ikke-Gavnligheden af Resultatet vige for Betragtningen af, hvad der er Ret.

Grundtvig: Den høitærede Indenrigsminister har ganske sikkert Ret deri, at Loven

om Mølletrangen Ophævelse gjør ham det til Pligt efter Tvne at stræbe efter, at den kan træde i Kraft overalt, og han har vist ogsaa Ret i, at, hvilke særegne Omstændigheder der end vare tilstede ved Vandmøllen i Aarhus, og den Mølletræng, som der finder Sted, saa skulde denne Mølletræng affattes, uden at Aarhus Borgere, om de end havde havt Fordeel af Mølleträngen, enten derom skulde høres, eller, hvad der endnu var latterligere, skulde gives Godtgjørelse derfor. Men derimod hørte jeg ikke et eneste Ord, som kunde bevise, at den høitærede Indenrigsminister eller Rigsdagen skulde være forpligtede til at give Godtgjørelse, hvor der ikke er noget Tab, at give Godtgjørelse, hvor Sagens Omstændighed klart viser, at det for den paagjældende Møller vilde være en Binding og intet Tab, at Tvangen ophæves, og derfor mener jeg rigtignok, at det vilde være aldeles i sin Orden, — naar den Bestemmelse ikke kan gaae ud af Loven, som siger, at han skal have Godtgjørelse, — indtil videre at forkaste den.

M. Sage: Maafee jeg dog turde gjøre opmærksom paa, at den høitærede Indenrigsminister selv har anført, at Tøren af Møllen ikke kan være trængende til Maling, eftersom han ikke har Noget imod, at Folk lade male paa andre Møller. Deraf skulde man altsaa troe, at Stjønnsforretningen egentlig maatte gaae ud paa at taxere den Fordeel, som Mænd vilde opnaae ved at blive af med sit Monopol. Der er tillige en Forunderlighed tilstede i de Oplysninger, der ere givne ved Taxationen, idet det er sagt, at, uagtet han mæler for det Halve af den almindelige Priis, saa skulde han desuagtet have 25,000 Rd. i Erstatning; det vil altsaa sige, at han herefter skulde tage den almindelige og rimelige Priis for at male, altsaa 100 pCt. mere end hidtil, og desuden faae 25,000 Rd. til. Det foreskommer mig derfor, at der maa være nogen Anledning til at tage denne Sag under nærmere Overvejelse.

Indenrigsministeren: Jeg maa bemærke, at vi her, ved at gaae frem, som foreslås, indlade os paa at være en Overstjønnscommission, og det er dog ikke Thingets Op-